NOORD-BRABANDER.

NOMMER 134 — 'S BOSCH. — ZATURDAG 7 NOVEMBER 1835.

Kerkelyke Staat.

ROME.

De waterkeringen der Anio, welke eene der voornaamste gebeurtenissen onder het tegenwoordig pausschap zijn, moest met de tegenwoordigheid van den heiligen Vader vereerd worden. Den 6 October kwam Z. H. te Tivoli aan; zestig jonge lieden in het wit gekleed, [illegible] om het rijtuig voort te trekken, hetwelk hun vergund werd. Zoodra de H. Vader aan den voor hem opgerigten eereboog gekomen was, [illegible] de sleutels der stad hem aangeboden. Hunne Eminentien de Kardinalen *Rivarola*, *Rivarola*, en andere Prelaten ontvingen den heiligen Vader bij het afstappen uit de koets, die zich onder een troongehemelte naar de kerk van den heiligen *Franciscus*, gevolgd van de geheele geestelijkheid begaf, deed aldaar zijn gebet en verleende den zegen.

Z. H. onderzocht vervolgens de werken die op zijnen last gedaan waren, de nieuwe gregoriaansche brug over de Anio en de onderaardsche gewelven en was verbaasd over de pracht en grootheid en de juiste uitvoering dezer ondernemingen. Vervolgens begaf Z. H. zich naar het paleis Gallicano, hetwelk de Hertog van Corgiano [illegible] residentie had aangeboden. Des avonds [illegible] plaats, hetwelk Z. H. van eenen verheven [illegible] op een amphiteater aanschouwde. De geheele wegen van het paleis tot aan dat amphiteater was rijk geïllumineerd.

Des morgens den 7 keerde de H. Vader naar dit amphiteater terug om getuigen van de waterkeeringen te zijn. Op een gegeven teeken, openden zich eensklaps de deuren der rivier en de waters stortten in de onderaardsche gewelven. Het was een allezins verrukkend gezigt deze groote onderneming door de kunst te zien ten einde gebragt en eene stad voor nieuwe overvloed bevrijd te zien. De Koningin douairière der beide Sicilien, [illegible] *Miguel*, de bloem van den Romeinschen adel, [illegible] talrijke schaar van Prelaten en aanschouwers [illegible] verrukkend tooneel bij te wonen. [illegible] gaven zijn bijzondere tevredenheid aan Z. Em. den Kardinaal *Rivarola*, die het opzigt over die werken had, aan den heer secretaris *Massimo* en den ingenieur *Valchi*. Eene medaille is over deze gebeurtenis geslagen.

— De heilige Vader, welke niet alleen zijne bezorgdheid maar ook zijne liefdadigheid over al de gedeelten der catholiciteit verspreid, heeft twee honderd romeinsche kroonen voor de katholijke school te Bazel in Zwitserland gezonden.

— Z. Em. de Kardinaal *Bernetti* is naar Napels vertrokken, om welke redenen is niet bekend. Het gerucht verspreidt zich dat de Kardinaal die plaats verkozen heeft om zijne zwakke gezondheid, anderen beweren dat het is om met het napelsche hof te onderhandelen. Volgens alhier ontvangene brieven verkeerde H. M. de Koningin van Napels in gezegende omstandigheden. Z. Em. de Kardinaal *de Latil*, heeft deze hoofdstad verlaten en is naar Praag terug gekeerd; omtrent de reden zijner komst heeft men niets vernomen. Het uitbreken der cholera te Venetie heeft aanleiding tot nieuwe vrees onder de ingezetenen alhier verwekt.

— De weersgesteldheid is sedert eenigen tijd alhier en in geheel Italie [illegible] en ruw als of men reeds het wintersaisoen had. De bergen zijn met sneeuw bedekt, en bovendien heeft de rivier de Tiber aanmerkelijke schade veroorzaakt, die tot eene buitengewone hoogte gestegen is en voerde, ten blijke harer verwoestingen een aantal voorwerpen, waaronder lijken en overblijfselen van dieren in haren stroom mede.

— Ook op de Sterrewacht te Milaan heeft men op den 7 October, even voor middernacht, eene kleine heldere ster waargenomen, welke midden door de kern der Halleysche komeet doorscheen.

Frankryk.

PARIJS, den 3 November.

De H H. *de Broglie* en *Guizot* hadden gisteren eene bijzondere en langdurige conferentie met den Koning. Aan het hof heerscht eene buitengewone beweging, waarvan echter de oorzaak tot nu toe onbekend is.

— Het koninklijk gerechtshof van Douai heeft besloten, alvorens wederom zitting te nemen, eene mis van den H. Geest bij te wonen, zullende de advokaten en procureurs worden uitgenoodigd daarbij tegenwoordig te zijn. (*Ami de la Religion.*)

— De ongesteldheid van den admiraal *de Rigny* schijnt eenen ernstigen keer te nemen.

— Den laatsten liep eene gisteren het gerucht, dat de [illegible] der Vereenigde Staten zijn paspoort had gevraagd, [illegible] echter heden dat zijn vertrek andermaal is uitgesteld.

— Volgens bijzondere berigten, die men heden onder dagteekening van den 22 October uit Madrid heeft ontvangen, zouden de ministeriele bladen eenigzins voorbarig hebben aangekondigd, dat de vrijwilligers van Andalusien, die te Andujar en Manzanares vereenigd waren, naar Arragon zijn getrokken om de carlisten te bestrijden. Men wil namelijk dat die troepen in hunnen tegenstand volhardden.

Voorts schrijft men, dat de ministers het onderling niet volkomen eens zijn over de algemeene wapening, daar de heer *de Mendizabal* liefst een gedeelte der nationale garde mobiel wilde verklaren, terwijl zijne ambtgenooten aan eene vrijwillige werving de voorkeur zouden gegeven.

In den avond van den 23 October werd men te Sarragossa zeer onaangenaam verrast, door het berigt dat een Korps van ruim zestig duizend carlisten het beleg voor Carmena had geslagen, terwijl twee andere benden Longares en Muel bezetteden, om de belegerden alle ondersteuning af te snijden. Men vreesde dat de carlisten eindelijk eenen aanval op de hoofdstad der provincie mogten wagen, waar het mede aan de middelen tot verdediging ontbrak.

Een bijzonder berigt uit Bayonne van den 29 vermeldt, dat don *Carlos* met eenige bataillons te Salvatierra is aangekomen. Den 26 bevond hij zich te Alzuza, en had zijne hoofdmagt onder den generaal *Eguia*, in den omtrek van Villaria achtergelaten.

— Men wil dat er heden bijzondere berigten uit Madrid zijn ontvangen van den 26 October, vermeldende dat de Koningin-regentes eene buitengewone belasting van 300 millioenen realen had uitgeschreven, om in de kosten van den oorlog te voorzien. Men zou daarenboven uit de weerbare ingezetenen tusschen de 18 en 40 jaren eene ligting van honderdduizend man hebben voorgenomen, om het leger in de noordelijke provincien te versterken; en beide deze maatregelen hadden in de hoofdstad algemeen bijval gevonden.

— Het *Journal de Paris* deelt twee telegrafische depeches uit Bayonne mede, van den volgenden inhoud:

«Het spaansche stoomschip *la Reyna Gobernadora* heeft den 29 te St. Sebastiaan een engelsch vaartuig opgebragt, dat met geschutgieweren en krijgsbehoeften voor de insurgenten was geladen.

»Don *Carlos* bevondt zich den 22 te Vorunda, en *Cordova*, te Vittoria, welke plaats door de carlisten is ingesloten. Vier duizend christinos hebben Oleisa, bij Estella, bezet, om zich den volgenden dag van deze stad meester te maken.

»Volgens de dagbladen van Sarragossa, zoude het gouvernement te Madrid zich met de juntas van Andalusien hebben vereenigd. De junta van Malaga schijnt de eenige te zijn die nog niet is ontbonden.

»De portugeesche insurgenten hebben last gekregen voorwaarts te trekken.

»De kapitein-generaal van Arragon heeft te Calandra twee kolonnes, te zamen van 4000 man, bijeengebragt om de carlisten te bestrijden.

— Te Duinkerken zijn dezer dagen eenige walvischvaarders teruggekeerd. Zij hebben allen eene zeer slechte vangst gedaan, en klagen zich, dat de Davis-straat en de Baffinsbaai dit jaar, [illegible] meer dan in de laatste twintig of dertig jaren met gevaarlijk ijs bezet waren. Eerst in September heeft men met de [illegible] op walvisschen een begin kunnen maken. Verscheidene [illegible] en andere walvischvaarders zijn door het ijs bezet geraakt.

— In het begin van September heeft men in Canada den [illegible] teen eenen katholijken kerk gelegd en gezegend voor eene [illegible]

die zich bij de zijner St. *Francisco* gevestigd heeft. Deze paroechie telt achtien mijen aan Nicolet. Deze nieuwe katholijke bevolking beschut zich te midden van protestantsche inrigtingen.

Op die rivier; welke veertig mijlen loop heeft, zijn ook van afstand tot afstand kapellen voor de katholijke familien, welke de oeken bewonen. Al die missien ten getalle van vijf of zes worden slechts door twee priesters, een Ier en een inboorling van Canada waargenomen.

— In een der fransche dagbladen leest men het volgende,

„De wenschen toch, welke de hertog van Orleans den 24 October in Fontainebleau met zijn hertog van Nemours doorgebragt heeft, zijn bestaand geworden met de inspectie van het 4de regiment huzaren, dat met alle regt voor een model-regiment mag gehouden worden.

„De schikking ontwerp er ligt kranwelijk, verstandelijk en zedelijk onderwijs: de leermeesters zijn uit het regiment gekozen; deze hebben gymnastische lessen bij den heer *Amoros*, in het voltigeren bij de heeren *Franconi* gehad. De leerboeken zijn bij het regiment zamengesteld, het heeft zich eene eigene rijschool gevormd.

„Deze proefnemingen, in tegenwoordigheid der Prinsen gedaan, hebben de meest voldoende resultaten opgeleverd. De voltigeer-ritten zijn besloten met de oefeningen van den model-kavallerist, welken de kolonel *de Brack* voorgesteld heeft. Deze ruiter is in het zwart gekleed, zijn hoofd is met een ligt schilderachtig casque bedekt, dat hem gemakkelijk tegen de vijandelijke houwen en de guurheid van het saizoen beveiligt; een baart versiert zijne kin, zijne kleeding is gemakkelijk en ligt; hij is met een mousqueton gewapend dat hij in een minuut losbrandt; zijne bepaling is ingenomen, bevallig en ligt; het getoomde paard eet een stuk brood dat hij hem toont niet aan hadde. Deze ruiter heeft de drie volgende proeven moeten uitvoeren:

„1e. Hij heeft zijn paard den teugel afgedaan en opzadeld, zijne wapenen afgelegd en zich ontkleed in 40 seconden.

„2e. Hij heeft zijn paard gezadeld, opgetoomd en gepakt; zich gekleed, gewapend en in het zadel gezet en vuur beginnen te geven in nauwelijks een minuut en acht seconden.

„3e. In galop zijnde is hij van het paard gesprongen, hetzelve den vrijen loop latende, is over een slagboom van omtrent vier voeten hoogte gesprongen, snel over eene bedding (*plate forme* gegaan; is eene gracht van 14 voeten overgesprongen, heeft zijn gewear gelaad, is terug komende, de gracht op nieuw overgesprongen, met een sprong in het zijne terug gekomen, en in het zadel zich gezet zonder behulp zijner handen, onmiddelijk begonnen op nieuw te varen. De geheele kleeding, uitrusting, wapening en harnachement van dezen ruiter wegen 51 ponden, namelijk de helft minder dan de tegenwoordige bepalingen voor het wapen der ligte kavallerie daarvoor stellen; hij heeft niets blinkends of klinkends aan zich, hetgeen hem zulks een groot voordeel verschaft bij het doen van zijne proeven, verrassingen enz.

„Deze proeven hebben den kolonel *de Brack*, hunne tevredenheid in de vleijendste bewoordingen betuigd."

Nederlanden.

HERTOGENBOSCH, den 6 November.

In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van dinsdag, (*zie ons vorig nommer*,) zijn ingekomen vijf verzoekschriften, welke in handen der daartoe bestemde commissie zijn gesteld. 1o. zijn van een zilversmid, te Zwolle, die zich over de bestaande heffingen nopens de gouden en zilveren werken beklaagt; 2o, van den raad der stad Hasselt, welke eenige bedenkingen tegen de in 1828 aangenomen indeeling des rijks in gemeentelijke arrondissementen en kantons inbrengt; 3o, van de kamer van koophandel en fabrijken te Schiedam, benevens 4o, van een aanzienlijk aantal kooplieden te Amsterdam, aan wier hoofd de heeren *Hope en Comp.* zijn geplaatst, welke bezwaren voordragen tegen de aangeboden wet tot bescherming van den landbouw, en 5o, van de wed. *Jansen*, die het verleenen van het onbepaalde verlof voor haren zoon verzoekt. Aan de kamer werd hulde gedaan van drie werkjes en twee geschriften, waarvan twee over de belangen van den landbouw handelen, het derde eene verzameling van wetten en reglementen wegens den burgelijken stand en een vierde eene dergelijke verzameling ten aanzien van den waterstaat inhoudt.

De commissie tot de verzoekschriften bragt, bij monde van de heeren van *Ruppard*, *Feenoy-Mejan* en *Fijnhuis*, dertien verslagen uit, waarvan zes betrekking hebben tot de voorgedragen bescherming van den landbouw. Bij drie daarvan werd op de aanneming van het daartoe gedane voorstel of op het in overweging nemen der belangen van den landman aangedrongen. Deze verzoekschriften zijn van landbouwers te Leene en Ulrum, provincie Groningen, van den heer *Kannegieser*, te Amsterdam, en van landbouwers op het eiland Walcheren, provincie Zeeland. Bij deze verzoekschriften wordt geklaagd over den kwijnenden toestand van den landbouw, over een ligten staat der graanprijzen en over de drukkende lasten, waaraan de landbouw is onderworpen, voornamelijk de accijnsen op het gemaal en het binnenlandsch gedisteleerd; daarbij worden de voorgedragen bepalingen, ondersteuden en toegejuicht als verbeterende zijde quaatjes, zonder de koopmanschap, brouwers, bakkers enz. te benadeelen. Van den anderen kanten worden er bedenkingen tegen de aangeboden wet, tot bescherming van den landbouw, ingebragt door de heeren *Hope en Comp.*, benevens een aantal andere kooplieden uit Amsterdam; door de kamer van koophandel en fabrijken te Schiedam en door 150 handelhuizen te Rotterdam, die allen hun leedwezen betuigen over de voorgestelde verhooging van regten op de buitenlandsche granen, en ze niet alleen beschouwen als zeer schadelijk voor den handel, maar ook, in de gevolgen, als uiterst nadeelig voor den landbouw zelf. Laatstgenoemden meenen, dat geen entrepot de nadeelen, door die verhooging veroorzaakt, kan vergoeden en herinneren aan de door hen in de vorige zitting tot bestrijding van de voordragt van dergelijke maatregel, aangevoerde bedenkingen. De kooplieden uit Amsterdam houden het daarvoor, dat de lage graanprijzen andere oorzaken hebben dan de mededeeling van vreemde invoeren, en dat de maatregel alzoo zijn doel niet zal treffen. De kamer van koophandel te Schiedam verzoekt, in het belang der branderijen, eene premie van *f* 4 pervat, tot te gemoetkoming voor de toekomstige verhoogde regten op de granen, en eene van *f* 2½ per vat gedisteleerd van 10 graden, tot opbeuring en onderstenning onzer inlandsche fabrijken.

Al deze verzoekschriften zijn ter griffie nedergelegd; zullende de gedane verslagen, voor zoo verre de petitien door de verzoekers zelve niet zijn gedrukt, worden gedrukt en rondgedeeld.

— Bij besluit van den 4 November, is de heer mr. *J. G.* baron *de Meij van Streefkerk*, op deszelfs verzoek, met den 12 dezer maand, eervol ontslagen uit de betrekking van secretaris van staat, en in deszelfs plaats, als zoodanig aangesteld de staatsraad in buitengewone dienst, *G.* graaf *Schimmelpenninck*.

Bij hetzelfde besluit is de baron *de Meij van Streefkerk*, met het voors. tijdstip, benoemd tot minister van staat.

— Men vernoemt uit Keulen dat op den 25 October, de tijgerin in de menagerie der heeren *Martin* en *van Aken* van drie jongen is bevallen, iets dat in Europa zeldzaam plaats heeft.

— In de beroemde gedenkpenning-munt van den heer *Loos* te Berlijn is weder eene zeer fraaije medaille geslagen op den dood van Keizer *Frans I*. Op de voorzijde ziet men het afbeeldsel des Keizers, voortreffelijk uitgevoerd, met het omschrift: *Francisc. I Austriae Imperator.* Op de keerzijde vertoonen zich Oostenrijk, Hongarye en Bohemen, als personen voorgesteld in treurigheid verzonken, van welke Oostenrijk, op eenen verhevenen zetel zittende, het regenten-boek houdt; waarop de geboorte- en sterfdagen des Keizers te lezen staan. Onder aan staan de woorden: *Austria, Pannonia, Bohemia lugentes.* Het omschrift luidt: *Vita redit bonis post mortem ducibus*, d. i.: goede regenten keeren na hunnen dood in het leven terug.

— Het getal studenten aan het Athenaeum te Franeker bedraagt thans 41, namelijk 13, in de regten, 14 in de godgeleerdheid, 5 in de Medicijnen en 8 in de Chirurgie. Deze laatsten worden sinds eenige jaren als studenten erkend en genieten dezelfde regten, hetgeen elders nog niet het geval is.

— In eenen tuin te Mammern, in het zwitsersche kanton Thurgau, ziet men thans het zeldzame schouwspel van eenen appelboom, die aan de eene zijde met rijpe vruchten is behangen, terwijl de andere zijde in vollen bloei staat.

Geheime instructie van het pruissisch gouvernement over de gemengde huwelijken.

Het pruissisch gouvernement had sedert eenigen tijd eene gunstige breve, betrekkelijk de gemengde huwelijken, verzocht. Deszelfs herhaalde dringende beden waren de oorzaak dat Z. H. *Pius VIII* in 1830 eene breve verleende, welke aan het hof van Berlijn met eenen brief gezonden werd, waarin de Kardinaal-secretaris van staat eenige uitleggingen ten aanzien dezer breve gaf; doch het pruissisch gouvernement de breve met deszelfs bedoelingen en verlangen strijdig vindende, droeg zorg om dezelve gedurende vier jaren terzijde te leggen, zonder de afkondiging daarvan toe te laten. Om deszelfs oogmerk te bereiken, vermeende het de beste middel te zijn om het geheim over de apostolische bepalingen te bewaren en daarvoor andere door eenige duitsche prelaten te doen behandigen, welker uiterste zwakheid de dierbaarste panden der Kerk telkens blootstellen.

In het afgeloopen jaar kwam de heer *Bunsen*, pruissisch ambassadeur bij den H. Stoel, uit Rome, om met de Bisschoppen te onderhandelen. Eene geheime conferentie had te Coblentz tusschen den ambassadeur, den Bisschop van Trier en den Aartsbisschop van Keulen, die van zijnen secretaris, de heer *Munchen*, vergezeld was, plaats. Het voornaamste resultaat dezer conferentie was eene verklarende instructie der breve van Z. H. *Pius VIII*. Deze instructie, zoo als dezelve door den Aartsbisschop van Keulen aan de Pastoors, van zijn bisdom was medegedeeld, [illegible] behendige wijze al hetgeen de H. Vader in zijne breve had voorgeschreven. Dezelve beval den katholijke Pastoors, onder de strikste gehoorzaamheid, om het diepste stilzwijgen over deze instructie te bewaren, zelfs om daarover met hunne kapellanen niet te spreken, veel minder daarvan in de dagbladen gewag te maken. In weerwil van al deze maatregelen werd de pauselijke breve in de *Catholique* van Spiers gedrukt en door den Kanunnik *Weis* bekend gemaakt.

Eenigen tijd na de conferentie van Coblentz, deed het pruissisch gouvernement den protestantschen leeraren bekennen, dat al de zaken en moeijelijkheden, betrekkelijk de gemengde huwelijken,

met de katholijke Bisschoppen uit den weg geruimd waren en voert-aan de Katholijke Pastoors, alvorens den huwelijkszegen aan een gemengd paar te verleenen, niet meer de belofte van de zijde der verloofden zouden vorderen, om hunne kinderen in den katholijken godsdienst op te voeden. Zelfs voegde men daarbij, dat de katholijke Pastoors zich niet meer zouden onthouden om openlijk, *in facie ecclesiæ*, de gemengde huwelijken te binden. Eenige lieden, die de goede beginselen toegedaan waren, begonnen de zaak te overzien en inlichtingen in te winnen. Eindelijk gelukte het, en kwam men zoo ver van te ontdekken, dat eene geheime instructie uit Coblenz aan de Bisschoppen van Trier, Munster en Paderborn was gezigt geworden, en dat de steller en maker dier instructie was Dr. *Munchen*, secretaris en kerkelijke raadsheer van den Aartsbisschop van Keulen.

Zie hier den inhoud dezer instructie in het latijn en dezelver vrije vertaling:

I. Apostolica sedes disciplinam erga matrimonia mixta ita mitigavit, ut regio mandato de anno 1825, juxta quod proles in religione patria educandæ sunt, satisfieri queat.

I. De H. Stoel heeft de tucht, nopens de gemengde huwelijken zoodanig gewijzigd, dat aan het koninklijk besluit van den jare 1825, volgens hetwelk de kinderen in den godsdienst van den vader moeten worden opgeleid, kan worden voldaan.

II. Quæ parochis non solum omnia apostolicis literis non prohibita vel ad observandum præscripta, in praxi dedici valent, sed etiam specialiter determinata sunt, in casu sumenda et exercenda sunt sensu lenitatis.

II. Door de Pastoors kan alles hetgeen niet alleen door de apostolische brieven niet verboden of voorgeschreven geweest is, worden nagekomen; maar nog hetgeen bijzonderlijk bepaald is, geworden, moet in elken gevalle in den gematigsten zin genomen en ten uitvoer gebragt worden.

III. Pars catholica instruenda et exhortationi ad implendum [illegible] tribuendum [illegible]

III. De katholijke partij moet onderrigtingen en vermaningen gegeven worden, ten einde zij hare pligten, betrekkelijk de opvoeding der kinderen, vervulle.

IV. [illegible] Unice mentem [illegible] catholica agendum et [illegible] eam lenitate judicium ferendum.

IV. Volgens dezen geest moet met de katholijke partij gehandeld en over het algemeen met zachtheid geoordeeld worden.

V. De postulatione vel præstatione promissionis educandi proles in religione catholica omnino abstinendum.

V. Men moet zich vooral onthouden de belofte te vragen of te vorderen om de kinderen in den katholijken godsdienst op te voeden.

VI. Assistentia passiva, quantum fieri potest, utpote extraordinaria, insolita et odiosa restringenda et tantum [illegible] ubi [illegible] publicum [illegible] [illegible] prohibitionem [illegible] ecclesiæ edictorum et officia conjugis de [illegible]. Alias, si talis lex præsumi nequeat vel excusari possit, assistentia passiva locum non habeat, id est, prætendenda est benedictio nuptialis in ecclesia.

VI. De louter tegenwoordigheid, als zijnde buitengewone, zeldzame en hatelijke praktijk, zoo veel mogelijk, beperkt worden en zich alleen bepalen tot de gevallen, wanneer de katholijke partij betrekkelijk de opvoeding van al de kinderen in de protestantsche geloofsbelijdenis, eene klaarblijkelijke onverschilligheid jegens de katholijke kerk en huwelijks pligten omtrent de opvoeding zou aan den dag leggen. Anders, indien eene dergelijke ligtzinnigheid niet kan verondersteld noch verschoond worden, heeft de louter tegenwoordigheid geen plaats, maar moet daarentegen de huwelijks zegen in de verleend worden.

VII. Puerperia catholicis in matrimoniis mixtis, quarum proles e promissionis baptismate sunt et in confessione protestantica educantur, benedictio denuganda est, quia talis denegatio quæ censura habenda est.

VII. Aan de katholijke onlangs bevallen vrouwen, wiens kinderen door predikanten gedoopt en die in de protestantsche geloofsbelijdenis zijn opgevoed, mag de inzegening nooit geweigerd worden, vermids zulke dergelijke weigering als eene censuur moet worden beschouwd.

Præterea quidam Episcopi Coloniensis, Trevirensis, Monasteriensis et Paderbornensis Regi Prussiarum scriptam dederunt promissionem, post aliquot annos posterioribus concedere potestatem omnia matrimonia mixta in Ecclesia absolute benedicendi.

Daarenboven hebben de vier Bisschoppen van Keulen, Trier, Munster en Paderborn den Koning van Pruissen schriftelijk beloofd, om na verloop van eenige jaren aan de Pastoors de magt te verleenen om in de kerk de gemengde huwelijken volstrekt in te zegenen.

Litteræ Cardinalis Albani [illegible] PII VIII de anno 1830 datæ, explicantes et declarantes, [illegible] minime communicandæ, quia [illegible] causa [illegible] negotiatur sunt et nullo habeantur.

De brief van den Kardinaal *Albani*, verklarende en uitleggende de Breve van *Pius VIII*, van het jaar 1830, moet den Pastoors niet worden medegedeeld: waarom dezelve moet teruggehouden en als nietig worden be-

---

Het *Journal Historique et Littéraire*, hetwelk dit stuk mededeelt, voegt onder meer anderen hierbij: Wij wenschen ons geluk, dat wij dit geheim van boosheid hebben kunnen ontdekken, doch wij zuchten over de blinde halstarrigheid van het pruissisch gouvernement en over de zwakheid van hen, die aan soortgelijke handelingen de hand leenen. De ondervinding had aan dat gouvernement moeten leeren, dat alle kwellingen, den godsdienst aangedaan, vroeg of laat slecht uitvallen. Het voorbeeld van *Joseph II* schijnt hoegenaamd geen indruk gemaakt te hebben. Het is waar, men handelt op eene geheel andere manier. Vooreerst het gouvernement gaat niet haastig te werk, het rekent op den tijd. Het is ook veel meer doorslepen; het kondigt dezelfs hervormingen niet luide aan, maar het handelt door geheime instructien. Al dezelfs pogingen zijn, wel is waar, niet gelukt, doch het gaat altijd voorwaarts en maakt voortgang. Wanneer zullen die aanmatigingen ophouden? God weet het; doch men mag thans over het lot der Kerk in Duitschland wel ongerust wezen. En dat de gouvernementen, welke den godsdienst vervolgen, zich niet vleijen. Zoodra men een of twee moedige en standvastige Bisschoppen aantreft, die pal staan om de regten der Kerk te verdedigen en van de pligten hunner bediening nooit afwijken, zal de vervolging eenen hinderpaal ontmoeten, die niet zal overwonnen worden.

Wij moeten hier ten slotte opmerken, dat de heer *Munchen*, de maker dezer geheime instructie, een leerling is van wijle den hoogleeraar *Hermes*, van Bonn. Om hem te belonen voor het verkrachten der katholijke beginselen en het onderdrukken der gewetens, heeft de heer *Bunsen*, pruissisch ambassadeur te Rome, weten te bewerken, dat hij tot ridder van den Rooden Adelaar, 3de klasse, is verheven, en heeft tevens de behendigheid gehad om hem het orde van den H. *Gregorius* te verschaffen.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

De VOLKS-ALMANAK voor ROOMSCH CATHOLIJKEN voor het Jaar 1836, welke bij de Ondergeteekenden ter Perse is, zal inhouden de volgende onderwerpen:

Rubriek Zamenspraken.

1. Zamenspraken over den Godsdienst tusschen een Catholijk en een Protestant (vervolg van 1834) over de Biecht.
2. Tweede Zamenspraak over de Biecht, tusschen den Luitenant en den Burgemeester.

Rubriek Verhalen.

1. Wonderdadige bekeering van *Clovis*, eerste Christen Koning van Frankrijk.
2. Grootheid van Ziel.
3. *Bayard* bijgenaamd Ridder zonder Vrees of blaam.
4. Laatste woorden van eenige beroemde mannen op het sterfbed.
5. Iets van de plegtigheden der goede week te Rome.
6. Leefregel van onzen tegenwoordigen Paus *Gregorius XVI.*
7. Het Escuriaal in Spanje.

Rubriek Brieven.

1. Brief van den Eerwaarden Heer *Dumont*, Pastoor bij Brugge; op last van het Fransche Bestuur gedeporteert te Cayenne, na zijne ontvlugting van daar, aan Moeder en Vriendin in Vlaanderen geschreven.

Rubriek Spreuken.

1. Twintig spreuken over verschillende onderwerpen.
2. —— —— —— een onderwerp. Bronnen van het goed en van het verkeerd oordeel.
3. Tien Puntdichten, vijf van oude wijsgeeren en vijf van kerkvaders.
4. Tien vragen en antwoorden.

Rubriek Rijm.

1. Huismiddel voor een gemeen leven [Een geschenk aan Gehuwden.]
2. De Biechteling van den Paus.
3. Indiaansch Argument.
4. De Bisschop altijd blij.
5. Het Schoonste.

Rubriek Diglot.

1. De Zeven Woorden aan het Kruis.
2. De Hemel op aarde.
3. *Herodes Agrippa.*
4. Lofzang van *Adam* en *Eva*.
5. Ave *Maria*.
6. H. *Ephrem*.

Het Voorwerk zal zijn als het vorige jaar, bestaande in KALENDER, die duidelijk en naauwkeurig zal ingerigt zijn voor de FEEST- en VASTENDAGEN en benevens de KERMIS- en JAAR-MARKTEN dezer Provincie. Vertrek en Aankomst der vaste DILIGENCES, STOOMBOOTEN, TREKSCHUITEN, POSTEN enz., en zal ook weder met een Gelithographeerd Plaatje en net gedrukten Omslag versierd worden.

Een jeder wordt dus verzocht zijne bestellingen vlug op te geven, daar die volstrekt niet in vermindering kunnen worden.

Gen. LANGENHUYSEN.

's Bosch, 14 October 1835.

BEKENDMAKINGEN.

HENDRIK ANTONIJ BIJVOET, openbaar Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, heeft voor zijne principalen, provisioneel publiek en voor alle man, verkocht:

Onder *EMPEL*.

Eerste Koop.

Eene HUIZINGE en ERVE met SCHUUR en AANGELAG, staande en gelegen te *Gewande* onder *Empel*, te zamen groot 15 roeden, 33 ellen; kadastraal bekend Sectie B, nis. 138 en 139; met de Slagen voor . . . . . *f* 550-»

Tweede Koop.

Een Perceel allerbest HOOI- of WEILAND, groot 2 bunders, 36 roeden, 20 ellen, genaamd de Lange twee Morgens, gelegen onder *Empel*; kadastraal bekend Sectie B, no. 210; met de Slagen voor . . . . *f* 2020-»

Derde Koop.

Een Perceel HOOI- of WEILAND, groot 1 bunder, 25 roeden, 80 ellen, genaamd de Schoenmaker, gelegen in den polder onder *Empel* voornoemd; kadastraal bekend Sectie B, no. 270; met de Slagen voor . . *f* 235-»

Vierde Koop.

Een Perceel HOOI- of WEILAND, groot 32 roeden, 30 ellen, genaamd het Hoekgeerke of Krokskampke, gelegen in den Polder onder *Empel* voornoemd; belendende oost de Wetering, west, zuid en noord de publieke Straat; met de Slagen voor . . . . . *f* 110-»

Onder *MAREN*.

Vijfde Koop.

1 7/6 Schaar zoo genaamd VIERHONDS WEILAND, op den gemeenen Koornwaard, onder *Maren*, zijnde onverdeeld, het geheel Kadastraal bekend Sectie E. no. 139; met de Slagen voor . . . . . *f* 350-»

Onder *ALEM*.

Zesde Koop.

Twee Akkers TEELLAND met HOUTWAS, groot te zamen 42 roeden, 70 ellen, gelegen op den Nieuwen Waard onder *Alem*; kadastraal bekend Sectie E, nis. 120 en 121; met de Slagen . . . . . *f* 120-»

Zullende de Finale Verkooping van al het vorenstaande plaats hebben op Dingsdag den 10 November 1835, des namiddags ten één uur, ten huize van den Heer *A. VAN DER STEEN*, aan den Bieskant onder *Empel*.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris H. A. BIJVOET voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

Op het INSTITUUT van *J. L. VAN BUEL*, alhier, is een CURSUS voor het HOOG-DUITSCH geopend. Het Onderwijs daarin is volgens de beste METHODE van DUITSCHLANDS grootste Taalkenners ingerigt, en wordt door eenen DUITSCHER, die zijne Taal zuiver Spreekt en Schrijft, gegeven.

Men kan mede les *aan huis* erlangen.

Adres aan den INSTITUTEUR voornoemd.

J. N. COOLEN, Vendumeester te *'s Hertogenbosch*, zal, op Dingsdag den 10 November, des namiddags ten 10 ure, op de Paradeplaats te *'s Hertogenbosch*, verkoopen:

Den AFBRAAK der HOUTEN PAARDENSTALLINGEN aldaar, bestaande in: PLANKEN, RIBBEN, LATTEN, GEBINTEN, PALEN en meer ander best bruikbaar TIMMERHOUT, hetwelk ten zelven dage des morgens te zien is.

MARKTBERICHTEN.

's HERTOGENBOSCH, den 4 November.

Rogge,	*het nederlandsch mud*,	*f*	4-66	à	4-41.
Boekweit,		»	5-16	à	4-50.
Haver,		»	2-33	à	2-03.
Garst,		»	0-00	à	0-00.
Het nederlandsch pond boter		»	0-70	à	0-60.

De drie nederlandsche ponden roggebrood 25½ cents.

AMSTERDAM, den 4 November.

Tarwe, als voren, 130 pond N. Groen *f* 178; 125 pond Geele ditto *f* 155.

Rogge, prijshoudend; 125, 127 pond N. Overijsch *f* 148, 152, 123 pond O. Noorder *f* 138.

Garst, als voren, 105 pond O. Deensche *f* 105.

Haver, in een doen, 173 pond N. Voer *f* 66; 99 pond Lijnlaker dikke *f* 85.

Boekweit, in een doen, 118, 121 pond Gordijker *f* 170; 176.

Koolzaad, prijshoudend, 9 Vats dadelijk te leveren 72 p. vl. Maart of April 76 p. vl.

Lijnzaad, zonder handel.

Hennipzaad, *f* 200 à 280.

SCHIEDAM, den 4 November.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 19,00 } zender de belas-
Amst. Proef het » » » » 21,75 } ting.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Weenen waren den 27 Oct. [illegible] 5 pCt. Metall. 102 7/8 4 pCt. 99 5/8; Bankactien 1370.

Te Londen waren den 2: 3 pCt. gecons. 91 [illegible] 55 1/4; 5 pCt. 109 1/4 1/8; Sp. 42 1/4; Port. 57 1/4.

Te Parijs waren den 3; 5 pCt. kont. 108,75; op tijd 109,00; 3 pCt. kont. 81,60; op tijd 81,70; Nap. rent. kont. 99,40; op 99,65; Sp. Guebh. 34 3/4; 3 pCt. 21 1/8; Cortes 35; Id. Coupons 20; Uitgest. 14 3/8; Nieuwe Leening 42.

Te Antwerpen waren den 5: Belg. 101; O. Metall. 103 1/8; Sp. Guebh. 30 3/4; perpet. 31; Leening 1834, 44 1/4; 7/8; 9/8; Cortes 30 3/4, 31; Uitg. 15; Nap. renten 92 1/4; Sicil. 93; Rom. L. 101 1/8; Id. te Antw. 1834, 98 1/4; Braz. 86.

CONVERSIE VAN SPAANSCHE FONDSEN.

E. HARTOG JR. & J. KANN, Commissionnairs, wenende achter het Stadhuis te *'s Hertogenbosch*, continueren nog dagelijks met de overname van SPAANSCHE FONDSEN ter CONVERSIE en wel van 5 en 3 PCt. PERPETUELEN en derzelve COUPONS tot den 14 dezer en der CORTES OBLIGATIEN en KANSEN LAFITTE tot den 8 dezer.

Inlichtingen deswegens kan men *kosteloos* ten hunnen Kantore bekomen (Brieven franko).

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

DONDERDAG, *den 5 November.*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
NEDERLANDSCH. pCt.			
Werkel. Schuld. 2½	55 3/16	55 7/16	55 1/4
Dito dito . . . 5	101 15/16	102	102
Uitgestelde dito . . .			
Kansbiljett. dito . .	24 3/4		
Amort.-Syndik. 4½	95	95 3/8	95 1/4
Dito, dito . . . 3½	79 3/8		
Schatk.-bilj. . . . 4			
Handel-Maats. . 4½	117 3/4		
Nieuwe dito . . 4½	102 1/16	102	
FRANCKRIJK.			
Inschr. Grootb. . 5			
SPANJE.			
Perpet. Amst. . . 5	31 3/8	31 7/16	31 7/8
Dito 1000 . . . 3	18 5/8	19	19
Uitgest. 5 pct. Sch.	14 3/4	15	15
Cort. Bons. Lond. 5	31 7/16	31 5/8	31 5/8
Dito Coupons . . .	20 1/8	20 1/4	20 3/4

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
SPANJE. pCt.			
Engelsche Uitgest.			
Spanje bij Ardan 5	45 1/4	46 1/2	45 5/8
NAPELS.			
Certificat *L. e B.* 5			
Dito *Falc et C.* . . 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798 5	101 5/8		
Dito dito 1822 5	104 3/4	105	
Cert. dito 1822 . 6	98 1/8	97	98 1/8
Obl. te Londen . . 5			
Certif. te Hamb. . 5			
Inschrijv. Assig. . 6	68 3/4	68 1/8	
Certificat. dito. . 6	69 5/8		
PORTUGAL.			
Obligatien te Lond. 3	58 1/8		
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 500			

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
PRUISSEN. pCt.			
Aand. loot. R. 50 .	104 5/8	104 7/8	104 7/8
N. te Londen 1830 4			
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f.* 100 . .			
Dito dito . 250 . 4			
Metaliek 5	98 1/8	99	99
Dito Lond. gar. 5			
Dito 2½			
Wasp. B. Gall. & C. 5	101 1/8		
Dito			
[illegible]			
[illegible]			
[illegible]			
DENEMARKEN.			
Leening te Londen 3	77 1/8		
BRAZILIEN.			
Dito Rotschild. . . 5	86 1/8		

Koers van het Geld: Belgen 3 1/2 en Prob. 4 pCt.

Te *'s Hertogenbosch*, bij de Gebr. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.